

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, п'ятниці і неділі,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на поперед-
не застереження. — Реклямації неопе-
чатані вільні від оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік	20 К.	—	с.
„ пів року	10	”	”
„ чверть року	5	”	”
„ місяць	1	”	70

Поодинокое число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати
платні в Чернівцях.

УПРОМИСЛОВЛЕНЕ БУКОВИНИ?

Коли про кого небудь можна сказати, що він багатіє думкою, то з найбільшим правом можна би се приложити до смиренного раба божого, ему же есть імя — австрійський податник. Вся сіра маса того люду, на яку ніхто не звертає найменшої уваги п. б. поза податковим егзекутором і банковою комісією стає нараз і то в звичайних обставинах раз на шість літ гідною заінтересованія і нечуваної печальності всіх і вся. Доба та, власне кажучи, не дуже то й тріпка, а припадає на час розписаня виборів чи то до сойму краєвого, чи до ради державної. Сего року доля така ласкава на податників Буковини, а радше повітів Чернівці, Серет і Сторожинець, що можуть бути виборцями ще й поза звичайним шестирічним промежутком часу, а завдячувати се треба не кому иньшому, як звисній любови рідного краю п. Лупу, що рішив ся зложити навіть мандат до ради державної, аби лише могли переняти на себе тягар президентури в краєвім банку полученій із неменьше обтяжуючою поверх двайцятитисячною платнею. А не треба забувати, що тягарем сим привантажив ся п. Лупу аж до самої смерті! І хтож другий пожертвував би ся так для краєвих грошей?

Отже мати будемо незабаром вибори, а виборці вже тепер можуть розкошувати ся цим нечисленим обіцянок, якими раді би їх угостити аматори посольського мандату. Обіцянки п. А. Ончула прямо сиплять ся у його виборчих

зазивах немов із рогу амальтейського. А універзали п. Ончула йдуть у світ громогласно. Лиш появлять ся вони в його лийборгані „Buk. Lloyd“, а вже перепечатовує їх „Buk Rundschau“, про яку сам Ончул писав не давно, що вона даром не випечатає й стрічки... За сими „солідними“ органами, гідними політичної етики грошопупів, чимчикують езуїтські тевтони із своїми „Nachrichten“, де ad majorem Oniuli gloriam подиває ся вірний волоско-ретроградний чура, — наш любий Варман, відслуговуючи свій жолд виплачуваний силою ласки свого патрона із краєвих фондів в виді платні за віцепрезидентуру в банку краєвім. Се, бачите, зачав ся у нас такий новий курс спасеня Буковини, що п. Ончул всю свою дружину рад би наситити, але з краєвих фондів. Преці мужик і проца податнича маса і є на те, щоб вирівнувати своєю кишенею карколомні рахунки всіляких більших і менших Hoch-politiker-ів. А за те можуть вони наслаждати ся групами на вербі в виді преріжних обіцянок „великих реформаторів“ Буковини, які в сій справі дійшли прямо до перфекції. Від тих обіцянок міг би вже й нині дехто із виборців, що не розуміють ся на ослополапстві, дістати заворот голови, як по добрій дозі опіуму, або якої иньшої наркотики. Панове, що дуть ся по карках не свідуючих виборців — до вершка власної кар'єри й користи при помочи ослополапства се не мов звичайнісць картині шулери, що наркотизують, або запивають своїх партнерів, аби їх облупити до останнього. Намі політичні шулери „малим ситі“ —

колиб тільки виманити від виборців мандати; решту вони вже для себе самі добувають. Мандати вміють вони перемінювати в дійні корови не гірше від давньої боярської кліки, на нїдро, якої вони не давно назад повернули. Стара боярщина бодай не позувала на нїяких реформаторів, брутальною силою і над'ужитими спинюючи народний поступ силою влади, якої корчево придержувалась. Та велід за поступенно идучим освідомлюванем народних верств, падала і консервативна твердиня, якої підвалиною була народна темнота. Та з хвилею, як до влади дїрвали ся т. зв. волоскі демократи, а радше нинішні новобоярці, опинила ся половина буковинського населеня, місто під ринвою, на дощи, бо провідники його що до своїх остаточних цілей зовсім не ліпше, від давних бояр стали методично замилювати очи безкритичному загалоу, що упоював ся блискучими фразами, у яких було для кожного солодке слово. Той загаль уповний побідою над давньою боярщиною думав, що нові його провідники переведуть в діло голошені демократичні кличі. Одначе всіх, хто сего надїяв ся, зустрів тяжкий завід, бо та „компанія“ чесна, невеличка старала ся із многих своїх обітниць перефорсовувати тільки ті законопроекти, які давалиб добрі доходи, та тепленькі місця поодиноким членам Ончулової „фамілії“. Далеко ще до санкцій законів виборчих, далеко до підвиснення учительської платні і т. д., а п. Лупу вже таки побирає свою президентську плату, п. др. Костя Ончул згорнув свій барин. Ончулові трабанти порозбирали иньші синекурки, а до того

весь край знов став супроти реакційної більшости. Ось сумний біляне роботи аматорів великих слів. Помимо сего поборники лупівщини гадають далі їхати на улюбленім конику блискучої фразеології. Що більше духовий провідник новоборців п. др. Авр. Ончул, зрадивши так соромно через злуку з боярами, в першій лінії все буковинське мужицтво, а там і весь руский нарід, важить ся навіть місто усунути ся по останній блямажі в цілковите затишє, сягати по мандат до ради державної із переважно руского виборчого округу, не кажучи вже про тисячі не волоского і не руского населеня в тому окрузі, яке хіба теж признає гідним заступати свої інтереси кого иньшого як п. А. Ончула, що злучив ся із табором, якого повінїстичним кличем було все: „Буковина тільки для Волохів!“

В виду сего хіба годі сумніватись, щоб виборці дотичних повітів, а передовсім виборці-Русини не знайшли в собі тільки почутя горожанської чести, щоб дати п. Ончулові належну відпаву. Пан Аврель, проживаючи в Берні, хотів би, щоб під лад його скрипки танцювала вся Буковина, а в тім узурпованім проводі загонює ся так далеко, що прямо кпить собі із загалу виборців, лякаючи їх приміром тим, що руский кандидат сов. Артур Малик, якого рускості ніхто, ані сам п. Аврель досі не сьміє квестионувати, є Чехом (!) та що він на случай вибору вступити до молодеческого клубу (!) або роблячи такі обіцянки, яких йому додержати не чувано важко, а в спільці із теперішніми алїянтами прямо не

Із Т. Т. Єжа. Словачка.

Вільно переклала Богданна Ом. Гайовицка.

(Дальше.)

Ленку сей поступок Ляйоша зажу-
рив дуже. За Франком жаліла як за
милим — Ляйоша жаліла як брата. —
Се одно було єї ясне, що він не візьме
участі в борбі сторін тепер воюючих.
Так що зробив з собою? Сю загадку
мала єї розв'язати найближча будучність.
Небавом як пропав Ляйош наспіла пере-
сторога уряду угорського до Словачків,
щоб не давали послуху манїфестам ні-
мечам, що муть їм обіцяти волю, як
стануть до борби по австрійській сторо-
ні. Ага така є вже печать урядово при-
знана для словачкого народного руху.
Отсе урядова цїсарська печать, прило-
жена до відозв Гурбана та Годжі. Як
раз сего лише хибувало сим відозвам.
Догадувалась дівчина, та не була певна.
Догадування єї ствердили небавом самі
угорські часописи, що доносили про „бан-
ди“ словацкі, які збирали ся по горах
під проводом сьвященників та пастирів.
Ось де пішов Ляйош, сказала собі тиш-
ком, та перед старим мовчала. Старий
прокляв би єго тяжким проклятом, ко-
либ довідав ся, що Ляйош не то до
гузарів, але також до піхоти не пішов;
що не буде мати ні мечів ні шаблї, а з
косою в руках стане в ради хлопів. До-
гадку свою лишала собі, а думкою, сер-
цем, душею цілою прилягала до тих
банд хлопських.

— Відізвала ся врешті Словаччина!

Та немов би для поглиблення в собі
патріотичного чутя Ленка витягнула зі
сховку давні числа „Народних новин“ та
стала пильно — пильно читати їх.

Літом 1849 р. переглядали через Ко-
шиці війська, спершу угорські, а за ними
і чужоземні. — Ставали табором, в
місті заодно рух та вереск. От серед
сего гамору і на мирну садибу старого
Журбай спала несподіванка. З першим
постойм війська влетів на подвірє гузар
на коні. — Такі гостини вояків луча-
ли ся ту нераз, та не мали на сїм во-
роженні. Гостий тих заодно приймала
стара куховарка, а у неї всею під ру-
кою, був хлїб, солонина, та збанитко
вина. Кусень солонини, шматок хлїба,
та стаканець вина і гїсть, дякуючи, чва-
лав дальше, а як кому забажалося чого
ліпшого, так стара кричала:

— „Ninczem lelkiem... ninczem ga-
lambom“ (нема душечко, нема голуб-
чику).

Сим разом гузар, що влетів на по-
двірє, не про солонину та хлїб питав,
а закликав стару по імені. А стара, як
лиш почувла сей знакомий голос, метну-
лась назад у хату, та крізь вікна стала
кричати що сили:

— Пане! Панно! Пане! Панно!

— А що там? — відгукнув старий.

— А ходіть лиш скорійше сюди!...

Старий прибіг і як же врадував ся,
бачучи Франка.

Крикнув, закликав, та став єго дуси-
ти в обіймах. Пустив єго, обіймав знова
та знова кляв.

— Ленко! — на раз пригадав собі
та звернув ся до куховарки: їди за нею,
от там... знаєш...

За безпеки дівчина підчас перехо-
ду війська ховала ся. Старий з власного
досвіду знав, що се для гарної дівчини
не завадить, та сам єї обдумав сховок.

Стара пішла, а Журбай спитав мо-
лодця:

— Но як же там? Пороху поню-
хав — га?!

— О так — була відповідь.

— А в огни був ти? Знаєш руба-
ти з поза вух?

— Як не знати? знаю!

— Ну так і гаразд — каже ста-
рий, та відступив ся троха від гузара,
щоб оглянути єго ліпше.

— Всею як слід, коли-б не сї шнурки.

Забирав ся вже ганити шнурки, та
прибігла Ленка.

Молоді метнулись до себе, та ста-
рий задержав Ленку: пожди, перше при-
глянь ся єму як слід.

— О — показав пальцем на молод-
ця — такий і я колись був! Тільки ті
шнурки!

На Франка не жаль було подивити
ся. — Від часу, як пішов, змінив ся не
мало, та на ще краще. Змужнів в собі,
обгорів на лиці, та козак собі хоть
куда.

— Точно і я був такий — сказав
старий ще раз, та позволив молодим
привитати ся.

— Тепер марш — поцілуйте ся.

Дівчина піднесла в гору руки, об-
няла вояка за шию. Франко вхопив єї

в пів, та високо підняв — став обни-
ти кріпко, та мерщій на землю поклав,
бо Ленка залила ся сльозами.

— От тобі і на — дивував ся
старий.

— З тими бабами не дай Господи!
Журить ся і плаче! З радости плаче!
Плакала як ішов, плаче як прийшов!

— Ленко — Ленко — втихомирю-
вав Франко.

— От краще най счезне з очей —
додав старий, та звернув ся до доньки:
Гайда — та скоренько злади там яву
перекуску, бо-ж єму нїяк бути з нами
довго. — Та і до торби злади там що
для нього, бо годить ся.

Дівчина, хлипаючи, подала ся у ха-
ту, а за нею ввів старий Франка та
спитав:

— „Erlaubung“ на довго маєш?

— На годинку!

— Ну то буде час попоїсти!

Посадив єго за столом, та став роз-
питувати про службу та про події.

Всякі зміни в службі та полекші
вважав старий великим лихом; гіршив
ся ними. По єго думці се не тільки
зменшене порядку військового, ба і за-
непад гузарської чести.

— Ов се не гаразд — казав — се-
му не бути!

Доглянув брак відзнаки, себто букв
ц. к.

— А се що? — спитав обурений.

— В „Madiarorszag-y“ нема вже
короля — відказав Франко. — Репуб-
лика!

— Щож то? — питає старий.

можливо. Вірити в добру волю і віру п. А. Ончула, коли він робить такі обіцянки хіба годі, се булоб прямо обидливе для його окричаного талану, хоч і те правда, що чи не всі його законопроекти тепер ним полишені на божу волю, се нічо оригінального тільки копії із подібних законів в західно-австрійських провінціях. А не треба спускати і сего з ока, що при копіюванню не обійшлося без значних концесій на користь волоскої боярщини і попівства, п. Аврель вже заздалегідь запобіг собі їхньої ласки. В виду сего що найменше є нечувано претенсіональне пиндючене п. Авреля, що ось то в Буковині настала нова доба, аж від хвилі, як до сойму увійшли Ончулівські проектовиці, бо до сего рускі посли нічого не зробили! „Ми вже мали нагоду в горі вказати на те, на чім полягає нова доба заінагурувана п. Ончулом & Familie, тут тільки слід зазначити, що коли Ончулівці тільки предлагали більше або менше вдатні законопроекти, та управляли демагогічне пустомельство, то рускі провідники політичні, сповнювали мозольну, сіру працю відроджування і освідомлювання руского народу на Буковині; підносячи його економічний стан, видвигаючи його із некультурної западі на твердий шлях просвіти та розповсюднюючи між ним горожанські почування і демократичні політичні принципи, при чім треба було на спілку із другими заступниками демократичних принципів як ось п. др. Штраухером, зводити на кождім кроці отже і в соймі безпощадну боротьбу із боярсько-попівською клікою. Одним словом, коли рускі провідники старалися після свого найліпшого переконання виховувати нарід, то волоскі політики, а відносився се і до їх найновішої сорти, їздили на конику високої політики, вганяючи по більшій часті тільки за власними інтересами, при чім народними масами занималися тільки „про свято“, от як у виборчий час, зовсім не розбираючи у средствах агітаційних, а до того ще й вціплювали в них власним приміром полі-

тичної скаканини непостійність переконань — політичну безхарактерність. Бож про се хіба не може бути двох гадок, що колиб волоске мужицтво мало бодай трохи основного розуміння своїх потреб, бодай дрібку політичного освідомлення, то воноб ніяк не пішло за Ончулівцями під омофор консервативних Волохів, не кричало на весь рот Sătraeasca тому самому Волчинському й Бежанови, яких не без справедливости вважали ті самі люди до хвилі, як п. Лупу дістав банкову президентуру, найтяжшими ворогами волоского народу.

(Дальше буде).

Росія й Японія.

Мирові переговори остаточно почалися 9. с. м. На першій засіданню обговорено виміну письм уповноважених, та програму дальших засідань. Протоколи засідань будуть списувати ся в языках: французьким і англійським, та і оба ті языки будуть уживані підчас нарад. Засідання мають ся відбувати 2 рази денно то є рано від год. пів до 10. до пів до 1., а по полудни від 3. до 6. Один з повновласників заявив по засіданню, що конференція відбуває ся доси вдоволяючи. По засіданню зробили повномочники візиту губернаторови стану New Hampshire. На слідуючій засіданню предложив Комура російським повномочникам формальне письмо задля сего, що на першій засіданню він не мав при собі уповноважених писем, не сподіваючися, що на тім засіданню прийде до ствердження повновластий. Письмо запроцитовано. Показує ся, що Вітте і Розен мають найповнішу повновласть і условини, які они приймуть, цар підпише без сумніву. Натомість японські делегати мають ограничену повновласть і мусять в кожній справі радити ся мікада. В виду сего і Росіяни заявили, що не зроблять ужитку з своєї повновластї, а віддадуть децизию цареві. Відтак Японці представили Росіянами мі-

німальні условини мира на письмі, які Вітте переслав телеграфічно цареві, а на які має дати до 24 годин відповідь японським делегатам. Говорять, що условини зробили так на царя, які і делегатів російських прикре вражінє, та що в виду сего переговори, коли не розібють ся, то бодай довго протягнуть ся, бо і японські делегати поставили мінімальні жаданя і не можуть від них за жадну ціну відступити. Жаданя ті суть: 1) Зворот коштів воєнних, яких висоту означить ся пізнійше в дискусії. (Слів „кошта воєнні“ ужито з куртуазії місто „відшкодованя“; 2) відступлене Сахаліну; 3) відступлене в наєм Ліяотуну; 4) опорожнене Манджурії і зворот всіх прав там на річ Хін; 5) відступлене Японії східної желізничї аж до Харбіна; 6) узнане протекторату Японії над Кореєю; 7) признане Японії права риболовлї на водах сибірських на північ від Владивостоку аж до заливу Берінга; 8) видача Японії інтернованих кораблів воєнних російських; 9) ограничене прав Росії на Далекім Сході.

До історії російської цензури.

В ч. 31. з 6. серпня 1905 часописи „die Hilfe“ помістив звітний нам публіцист Роман Сембратович статю, в котрій написав коротку історію розвою цензури в російськїм царстві.

„В р. 1720 покликав Петро Великий до життя культурну інституцію, котра добре звїсна під іменем „російської цензури“ і в цивілізованім світі заживає заслуженої слави. Цар Петро I. видав 5. жовтня 1720 р. указ, котрим піддав вільні українські друкарні в Києві і Чернигові контролі Святого Синоду в Москві.

Тим указом розпорядив, що в тих друкарнях можуть тільки ще друкувати ся церковні книги і то після московських взірців, щоби ніяка иньша мова не загніздила ся в тих книжках“. То отже перше розпоряджене в Росії що до друку книжок. Характеристичним є, що той перший правсовий закон в царстві як раз відносив ся до України і україн-

ських кресанях, та по насаджених на держанях косах... — відказала: они встоють за наше святе, рідне право.

Далась чути хода батька.

— Тільки — шепнула коротенько — батькові про се ні словечка.

— Угм — моркнув Франко, а се значило: Здай ся на мене.

Та і безпеки сеї не конче треба було. — Старий взяв Франка в такі обороти своїми питаннями, що заки сей на все відповів і година вже минула. Став працювати ся. На працю знова Ленка закрикнула в саме ухо:

— Там — там! молю тебе мій любий!

Зачув се і старий Журбай, та лиш всміхав ся — думаючи, що дівчина справу серця так горячо заливає своему любови.

По сїм наступали події одна по другій дуже скоренько. Ішли через Кошиці поспішно, немов в переполоху угорські полки, а сей час за ними австрійські полки; одні та другі ледво зупинялись на коротенький часок. Глухі вісти голосили часті погроми одних та других. В кінці все втихло, та настав спокій.

Серед сих непевних вістий, серед боевої метушні Ленку обходили дві особи, про них она б рада почути дещо певного, на саму згадку про се дрожала з переляку — ану-ж „Не дай Боже“.

(Дальше буде).

свої мови. Українці в Росії є більше опірні як в Галичині. Вони не зіванули під 500 літнім шляхоцким панованєм і кріпацтвом, але показують далеко більшу творчу силу. Відроджене національної літератури потягло за собою безкоштовний гнет і заслання. Гнет обох найзначніших культурних інституцій Петра Великого — цензури і святого синоду показують часто також бюрократичну гумористику. Так прим. заборонено в р. 1863 прийняти академію наук в Петербурзі український переклад біблї з тої простої причини, що митрополит бачив в тім профанацію святого об'явлення, а шеф жандармерії радикальне знищенє дотеперішних змагань правительства змосковити українські землі. Зазначити треба, що панславянські часописи боронять подібні заборони, покликуючися на традиції Петра Великого“.

Дальше говорить Сембратович про значінє указу з 1876 р., се кінчить ось тим: „Коли в Росії існують часописи в георгійській, вірменській, якутській, татарській, фінській, литовській і польській мові, не можна ніяким чином видавати ні одної часописи в українській мові. Навіть переклади Гомера, Шекспіра і Шіллера є заборонені. Для українців є иньша цензура, як для прочих народів царства. Ніхто однак нині не важить ся боронити цензури. Тільки Свяятий Синод стоїть за своєю сестрою і старославною товаришкою по мисли — і Победоносцев остерігає царя перед усякою реформою“.

Той сам автор помістив ще в ч. 9. з с. м. „Das freie Wort“ статю: „Російська автократія, а інтереси народів Росії“, де говорить про політичні партії на Україні як за революційну, демократичну, радикальну і національну, про які наші читачі мали вже нагоду чути та читати.

Політичний перегляд.

Англія. Проект закона в користь безробітних, який має на цілі забезпечити жите не маючим праці робітникам, появив ся оної як правительственне предложєне в парламенті англійським. З початку хотїло правительство давати їм удержанє з фондів публичних, за чим обставали також посли соціялістичні, але більшість спротивила ся тому і в комісії перейшов проект компромісовий, який опирає ся на основі, що з публичних фондів має ся удержувати тільки комітети заимогів і бюро посередництва праці, а самі запомогти має ся уділювати з добровільних складок і датків. Проти сего послїднього виступив остро посол соціялістичний Кейр Гарді, доказуючи, що такі датки і складки були би милостинею, якої встидали би ся робітники, які витворили і витворюють всі багатства краю, а які нині задля несправедливого ладу суспільного лишєні праці мали би побирати яко милостиню то, що самі витворили. Та більшість прихилила ся до проекту в тій формі як він є, даючи доказ, що навіть найліберальніший буржуа не є в силі здобути ся на признанє правди, що і у найбіднішого робітника є почутє гідности чоловічої.

Події в Росії.

Намірений царем перегляд військ гвардії в Краснім Селі відкликано задля перестороги тайної поліції, яка побоює ся нових атентатів. Арештованя підозрілих осіб відбувають в дальшій тягу особливо в околиці желізничного двірця балтійського і фінського. Положенє в Ризі є дуже критичне. 20.000 робітників страйкує. Людність сприяє страйкующим. Що дня приходить до борб з поліцією і козаками. Рух трамваєвий в місті здержано. Порт і будинок магістратський обсаджено військом. В околиці Кішенєва все розгрівають ся страшні сцени; утворєна з посеред інтелігенції добровільна сторожа горожанська напа-

— А так, що на місце короля є Кошут.

— Ну? і що з того буде?

— Нічо! Будуть Кошути оден по другім.

— Ага! тому то і служба не йде як сайд!

Заплакана Ленка внесла у хату всяке добро. — Рибу солєну, сильно наприковану солонину, бриндзю, всякої вудинини чи мало, вина боклач, воду квасну, та сказала по словацкому звичаєви, запрошуючи гостя до їди: най патрїть...

— Най патрїть — повторив Журбай.

Дівчина подалась у двері.

— Не відходи — сказав батько. — Посидь. Він до нас на годинку загостив, а заки з'їсть та губу обітре минє ся година.

— Верну — відказала дівчина — тільки зладжу єму дещо у торбу.

Франко їв, аж за вухами тріщало. Годі було і відповідати старому на численні єго питання. На питання про коня, став свого карого хвалити під небеса, а найбільше за єго дужі та гарні ноги.

— Ноги у коня то їрунт — сказав старий, а на те Франко:

— Такі ноги як у мого має ще одна кобила вахмайстра...

— Що що? Кобила? — закричав старий та мов підкинуло ним трастя. — Гузар на кобилі? А се що за чудеса?... А!... А!... — додав жалїсно — ломлячи руки, що аж затріщали в них пальці.

— Пропали гузари!... Пропали на віки!

За хвилину підняв ся, та немов то про свїжий воздух вийшов на двір, тоді Ленка промовила до Франка:

— Шкода, що ти так на коротко!

— Чогож ти плакала? — спитав він.

— Чого? Абож ти не знаєш, що наші з косами в бій пішли?

— Ні не знаю! Якї-ж то наші?

— Словаки.

— Словаки? — спитав здивований.

— А забув же ти вже, що про них говорив Ляйош?

— А!... — пригадав собі. — А що чувати у Ляйоша?

На се не відказала єму Ленка нічого.

— Так бачиш Словаки відірвались. Збирають ся у збройні косами юрби, та встають за своє право.

— Про се я нічого сїнько не знав!

На се Ленка: Знаю, що ти не перейдеш до них і о се не прошу тебе. Та закликаю тебе на нашу любов, на все для тебе найсвятїйше, як дучить ся тобі з ними зїтись, тим, що се „наші“, тям, що се „рідні“.

В єї прошеню було стїльки чутя, щирого болю, стїльки сердечного благання, що Франко на хвилину перервав кусати ковбасу, та глибоко глянув дівчині в очи.

— Тям же про се благала.

— Угм... — ну — буду тямити, коли ти сего бажаєш.

— Але як пізнаю їх?

— Як? По білих гунях, та по сїль-

дає на злочинців і убиває їх без милосердя. „Русь“ доносить, що очікують на днях дозволу на публичні правничі курси. Курси будуть мали характер приватного університету. Намісник Кавказу оголосив в Новоросійську військовий стан. „Наша Жізнь“, доносить, що одному з директорів департаменту поліції, повірено цілковиту реформу поліції. З Вороніжа доносять, що там вже третій день тривають пожежі повстаючи з підпалу. В Петербурзі згоріла фабрика клею і желатини Крайца; страти виносять 300.000 рублів. В суботу вечером минувшого тижня на раз з двох сторін запалила ся станція залізнична в Новоросійську. Згоріли шпихлері, склад американських рілльничих приладів, та дерева і частъ варетатів. Військову охорону міста передано ген. Бабичови.

В четвер при дискусії над проектом Булігіна в раді царській сторонники Победоносцева чіпали ся до подробиць проекту, стараючи ся проволікати наради. Тоді вел. кн. Володимир сказав до них: „Що ти над подробицями розводити ся, коли вже головні основи прийняті“. На се цар відповів: „Так є, маєш рацію“. А вел. кн. Володимир додав сконстерованим сторонникам Победоносцева на потіху пояснене: „За два дні субота, а в суботу (то є 12. с. м. Ред.) має бути той цілий апарат оголошений“.

Письма з краю.

З Чагара.

Ворогів „Січи“ не можна позбутися. Вони казати ся, що народ просвічує ся, що народ перестане піячити та трахити свої маетки. Ось найновіша цвітка: Є в селі Чагарі Николай Хмарс. Він ходить по селу з своїми стражниками і якого січовика здибає на улиці, забирає его до громадського уряду — не щадячи по дорозі штурканив — і там бе й питає ся, чи відступить від „Січи“, чи ні і хвалить ся, що досі буде їх бити, доки всі не вишипуть ся з товариства. Вірним та щирим его союзником є панотчик, який не щадить слова розради „Січовикам“ навіть в церкві. Та ввірве ся чесному Николай, бо Павло Супрович, на якого вночі напав і тяжко побив зі своїми стражниками, завівши его до громадської канцелярії, заскаржив тяжкого ворога до суду, а его справу потвердять свідки, які бачили злучання над бідним, а чесним сиротою.

З Конятина.

Дня 2. с. м. відбули ся другі загальні збори „Січи“ в Конятині під голим небом на ґрунті кошового, Івана Дутчака. Гуцули зібрали ся численно, які поприходили з сусідніх і подальших сіл. З Довгополя прийшли Гуцули зі своїм панотцем Попельом. Іван Дутчак отворив збори, пояснив цілі „Січи“, а громада вибрала на кошового батька о. Попеля, на матку Марію Рейкало, на писарів п. Мандрика і Ілю Пашенка, чесного епітропа. Кошовим вибраний Іван Дутчак, що промовив до своїх січовиків, здаючи рахунок з попереднього року. Приходу було 518 кор. 28 сот., а розходу 474 кор. 8 сот., в касі лишило ся готівки 44 кор. 20 сот. В товаристві є 180 членів, з того 10 жінок. — Іван Дутчак, кошовий.

Як зауважимо, є в громаді Конятині добрий душпастир Мафтей Козак. О его подвигах християнської любови до ближнього прийде ся нам говорити еще на належнім місці.

НОВИНКИ.

Чернівці, 12. серпня 1905.

Справді неімовірно, а предінь правдиве. В найбільше любленій серед кругів військових газеті „Armee-Zeitung“ появилася стаття, яка прямо жадає від правительства заведення для вій-

ска спеціальних ц. к. домів розпусти. Представивши в спосіб неможливо натуралістичний і брутально матеріалістичний відносини жовнів до т. зв. „коханок“, орган духовий ц. к. армії жадає, щоби правительством успішно заінтересувало ся і тим домаганням жовнів та заспокоїло також і їх тілесні потреби, говорячи дослівно ось що: „Не треба лякати ся на се слово (т. є. бурдель військовий), позаяк бурдель жовнівський є поняттям так само невідстидливим як і кантіна. Щоби жовніра охоронити від хороб венеричних, то, хотай се звучить комічно, мусимо ему достарчити жінок“. Далше виводить згадану військову часопись, що такі державні дома публичні мусіли би бути дуже ґустовно уряджені; думає, що персоналі ніколи би не бракло, бо всегда є багато жінок, „які бігають за пестрим мундуром, що найшли би там до сита заспокоєні своїм забаганкам“, а жовнір „з вдячністю признав би, що увзглядняє ся всі его потреби“. Кошта, каже автор, були би також не великі, „бо крім мілітарної контролі не було би жадного иньшого зобов'язання зглядом сих приватних контрагенток“. Справді коли прочитаєш таке, так і не стямши ся. Як то, се можливе? А предінь се нічо так надзвичайного в державі, яка побирає від проститутток податок!

Убийство і самоубийство в музею в Празі. В Празі в музею лувр ся онові страшний випадок, який ми нині можемо вже докладніше представити. Вночі ввійшов до салі старинностей в праскмі музею нічний сторож, запримитивши там якийсь рух. Як тільки ввійшов на поріг спостеріг злочинця, що добув ся до одної з шаф і старав ся закрасти находячі ся там річі. Злочин як тільки спостеріг сторожа, кинув ся на него і убив его, задаючи більше як 40 ран кухонним ножом. Відтак хотів він сам утечи через вікно по шнурі. Та шнур урвав ся і він упав з висоти 6 метрів і зломив собі ногу і руку. Відтак доповз же до алтаря в горді залягнув собі на шия ремінь, але не могучи видно повісити ся задля ослаблення, завдав собі кілька ран ножом в серці і сконав. Рано поліція казала его фотографувати і розіслала фотографію, щоб можна довідати ся, хто він є. І справді в коротці явив ся властитель дібр коло Праги Форейта і дав виясненя що до особи убійника. Отож убійник зве ся Франц Завтнер і був суплентом середніх шкіл, укінчивши виділ філософський в Празі. Перед роком він оженив ся з дочкою пана Форейта і через кілька місяців повинн обов'язки суплента в Берні. Та від кількох місяців стратив посаду і вернув до свого багатого тестя, від котрого діставав гроші на удержане дому. Перед тестем говорив він, що має дістати добру посаду в музею, та мусить лише відбутися кількомісячну безплатну пробу. І він справді точно виходив що днини о 3-ій год. рано з дому і вертав о 3-ій год. попол., так що ніхто не сумнівав ся в правдивість его говорення. Тепер власне минав термін, який він подав яко час, від котрого дістане добру платню. Тож тепер одні думають, що Савтнер хотів власне украсти дорожнечинності і за них дістати потрібних грошей, бо тесть мав ему загрозити, що більше не дасть ему на удержане. Другі знов думають, що він поповнив знов убийство і самоубийство в пристутстві шаду. Додати треба, що він, вибираючи ся з дому критичного дня, забив жінку, що до дому на обід не вря, бо мусить взяти участь в нарадах комісії в домі варіантів.

Знов смертельний марш! З Ярославля доносять до „Narzdol-u“, що там приїхав на військову візитацію архикнязь Фридрих. Він зарядив перегляд війська в селі Конячеві. Досвіта о год. 4-ій вимашерувало військо з Ярослава. О год. 11-ій в полудне заряджено поворот до Ярослава. Жара була страшна на сонці 40° С., жовніри одягнені в „вазенроки“ і узброєні як на війну. Над Сяном захопив на удар соншний рядовий Бошняк з II. комп. 10. п. п. Та походу не здержано, воякам відпочинку не дано, аж прийшло нещасте. В саме полудне заалармовано людиність Ярослава і закликано на поміч. Полки вертали переріжені; на дорозі на довжину двох кілько-

метрів лежали унавіші хорі вояки. Впав полковник 89. п. п., 1 офіцер, 1 кадет і 50 вояків. Додати треба, що підчас нещастя не було на місци ані одного лікаря, ані амбулясу, ані лікарів. Щось то за часто в останніх літах трапляють ся в австрійській армії такі нещастя!

Оповідки, іменованя і т. п.:

Витяг з протоколу засідання Виділу краевого з 3. серпня 1905. Зізволено громаді Дорнаватра на прийняте пожички в сумі 250.000 кор., зворотної в 50 річних ратах на 4 проц. в центральнім банку німецьких шадничих кас в Празі в цілі вибудованя поштового будинку, торговельного будинку, різниці, електричного закладу і школи, опісли в цілі закупна площі на торговлю худобою і збудоване ревізійної канцелярії. — Принято контракти купна міньби і продажі предложені громадами Шинівці камеральні, Стара Жучка, Волока, Молодія, Раранче і Марджина. — Принято ухвалу виділу громади Жадова на підняте пожички в сумі 6000 кор., зворотної в протягу двох літ в Бук. кр. банку в цілі збудованя паравіального дому. — Зізволено громаді Якобени на підняте пожички, платної в 10 річних ратах в Бук. кр. банку в сумі 4000 кор., в цілі скінчення шкільного будинку. — Зізволено громаді Марджина побирати 90 проц. податків. — Признано райфайзенським касам в Кірлібабі (нім.), Чудин (нім.), Романеште (рум.), Корові (рум.), Качиці (рум.), Жадові (рум.), Кришатику (рум.) і Потгоріліцях (рум.) підпомогу в сумі по 300 кор. на перше уряджене. — На підставі предложеного підоймлення заряду громади Молд. Банілі піднято потрібне пригтовлене до управління відносин.

Звіт „Рускої Бурси“ в Кіцмани за рік шкільний 1904/5. У кіцманській бурсі було поміщених в минувшій році шкільнім 22 учеників рускої гімназії. Крім того діставали 4 ученики безплатно харч. При класифікації з кінцем року одержало 6 степенів відличний, 18 першу класу, а 2 поправку. Місячна оплата питомців вносила 4—18 кор., двох спомогали ґрішми о. Степан Іванович із Кіцмани і п. Шадковський, учитель із Веречани. Стан фінансовий бурси представляє ся дуже добре, бо чистого гроша позістає на будову бурси 1200 кор. (із того 800 кор. одержало тов. із Виділу краевого). Всі ученики були мужицкі сини. Лікарську поміч уділяв п. др. Лев Воевідка. Заряд економічний віз п. Евг. Жуковський, директор рілльничої школи. Настоятелем був п. Остап Попович, учитель. Крім сих панів належали еще до Виділу: п. совітник Ілья Семака голова, п. Дмитро Бажан, бурмистр міста Кіцмани заступник голови, п. Іларій Федорович писар, п. Осип Бурачинський виділовий, п. Денис Евстафіївч касиер і п. Сидір де Томоруг заступник.

Виділ „Рускої Бурси“ в Кіцмани розписує отсим конкурсе на прийняте учеників на рік шкільний 1905/6. Приймати ся будуть лиш ученики гімназисти. До подання треба долучити: 1. метрику хрещення ученика, 2. останнє свідощтво шкільне, 3. декларацию що до місячної оплати, котра виносить 10—20 корон, 4. родичі прийнятих учеників мають виписати ся у члени товариства; вкладка виносить 2 кор. місячно для інтелігенції а для мужиків-господарів 5 кор. річно. Всякі подання треба адресувати так: п. Осип Бурачинський, ц. к. ад'юкт в Кіцмани. Час вносити подання о прийняте визначає ся до 25. серпня 1905. (Дотеперішні бурсаки мають також вносити подане). — За виділ „Рускої Бурси“ в Кіцмани: Ілья Семака, голова. Денис Евстафіївч, касиер.

Повідомлене. Товариство рускої православної шляхти на Буковині подає отсим ще раз до відомости, що подання о прийняте до дівочої бурси товариства приймають ся невідклично лиш до 20. с. м. Той самий термін відноситься та кож до обсаджєня місця надзирательки, педагогістки і господині бурси. — Ник. де Влад, голова. Іван Воробієвч, касиер.

З нагоди уродин цісаря відбуде ся в Кіцмани 17. серпня 1905 веч. ілюмінация, похід з смолоскипами і „Zapfenstreich“, на другий день рано „Musikrevue“, по полудни прогулька в ліс. Осібних запрошень не висилаєть ся, кожного, що прилучить ся своєю присутністю до удачі сего фестину, прийме ся як найсердечніше. — Комітет.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Іван Діброва. Вечірні настрої.

I.

Потихо спускає ся сонце за хмари
І клонить ся день вже повільно до сну —
А сумерк вечірний кругом залягає —
Втихає і пісня і гамір в селу.

І все вже замовкло, заснула й природа,
В обіймах Морфея і легіт затиш —
Лиш доля мужицька не хоче заснути,
Лиш голод мужицький в селу ще не втих!

II.

Легенько, неначе в півсоннім настрою,
Спускаєсь півсумерк на землю розлогу —
Туга налягає на душу убогу,
А ти десь втікаєш мій тихий спокою —

І мрака так густо земельку вкриває
І все у ній меркне і місяць і зорі —
І думка десь тоне у тихому морі —
А ти мій спокою втікаєш в безкрає —

І сум одинокий на серце лягає,
Затемнює тихі та щасні мрії,
І щасте рожеве десь тоне, зникає —

У мраків вечірній, в безкрайому сумі,
Десь никнуть, щезають всі мої надії,
І я засипляю у тихій задумі. —

Народний мотив.

Веснянної ночі, як ясні зорі
Засяють на небі тихенько,
Ой вийди до мене в садочок вишневий,
Хай я поговорю з тобою серденько!

Веснянної ночі, як місяць молодик
Сіяти вже буду поміжи зльїздами,
До мене ти вийди на хвилюк розмови,
Ой вийди із чорними любко бровами!

Не питайсь.

Не питай ся ти мене,
Чого я схилений до долу
Блукаю дісом та по полю,
Важкую думу там думаю,
І тихо з серцем розмовляю —
І хто мене в місяці тоті жене —
Мій друже, будь тихо, не питайсь мене!

Не питай ся ти мене,
Чого глибокі скиби дружно
Чоло з'орали тужно-тужно,
І очі померком запали,
Огні свѣтити перестали
Чому той сум так давить все мене —
Мій друже, будь тихо, не питайсь мене!

Не питай ся ти мене,
Як часом груди моя фільює,
А вітер пісню мою вчує
І несе по свѣті всюди,
Де пекло сліз — бідують люди —
То вихор пісню пімсти в свѣт жене —
Пощо? — Будь тихо, не питайсь мене!

Витай.

Витай мене на завше думо сизокрила,
Нерозлучнице терпіння моїх старань —
Витай мене на завше сизая голубко,
Та гляди до серця тих кривавих скрань.

Витай мене подруго ти сердечна моя —
Вкупі ми будемо снити гарні сни! —
Будем вкладати золоті надії-мрії
І дітати будем в иньші геть свѣти. —

* * *

Мине ся сьпів тих любих птах,
Змаріє цвіт і гарних рож —
Минєсь весна упаде сніг
Приснить все сном сильний мороз. —

І та любов минулась так,
Котру мені ти присягала —
Лиш не минувсь розпуки біль,
Що ти мені його завдала! —

Чому?

І день не день, і ніч не ніч,
А хвиля наче рік здаєсь мені,
І нудно скучно на душі,
І кожний день оттак, по всій дні!

Житє — тюрма — а рай — брехня —
Спокій — то мрія лиш, й вона мине —
Чому-ж в настрою тім, дівча,
Я полюбив, та покохав тебе?

Ані любови, ні краси
Нема — і я обдурював себе —
Скажи! для чого і чому,
На муку, горе, покохав тебе?!

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Поручає яко случайну продаж, найбільший вибір літніх артикулів по знижених цінах.

Парасолі від сонця, чисті шовкові з наймоднішими ручками. Чорні Eu tout cas (гаранція через один рік,) у всіх модних кольорах. Цигарниці і інші подібні артикули після поспільної моди. Парасольки дитинячі, парасолі від дощу, для панів, пань і дітей, різного роду.

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів І. Г. Іта у Відні, і Осипа Піклера і Синів найбільший вибір капелюхів іабіа, найліпльодену пліну і т. п. в різних фасонах.

люхів з п. к. надвірних фабрик капелюхів в Грацу. Landstätter & Söhne у Відні. Найліпших і найдешевших фабрикати в фільцу, Циліндри і кляки після найновішої моди.

Артикули до подорожі. Найбільший вибір валізак, куфрів, пуделок, тапок, клунків і ремінців до наковани, касет, цигарових мішочків, нецезарків, пледів, мішків на біле дамських мошонки на дорожності і т. д.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучення акційне корабельно-перевозове тов. в Трієсті.

Правдивий пасажирський оборот до Америки через Трієст-Нью-Йорк.

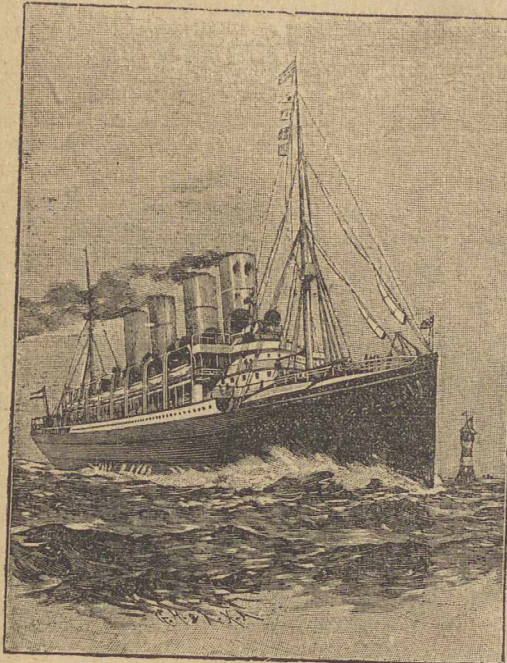
Генеральна АГЕНЦІЯ для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ.

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінцій приймає ся агентів.

58 (9—10) н.

До Америки і Канади

перевозить найдешевше і вигідно

Лінія Кунарда

заступництво для Галичини

Йосиф Айле

у Львові, ул. Браєрівська 6.

63 (8—20)

Перша буковинська

спеціальна робітня обуви і ортопедичне заведе

ІВАНА ДІКА

абсолютного майстерського курсу п. к. технологічного ремесельного музею у Відні, і записаного судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновішого крою для пань, панів і дітей.

Замовлення виготовляється сечас з заграничних шкір.

При замовленнях з провінцій пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівці

ул. Руска II, а Філія ул. Ратушева 17. (під „золоту Грушкою“).

5 (—)

25.000 Корон

виплатить фірма Georg Schicht, Aussig кожному, хто докаже що є мило „ШІХТ“ складає ся із шкідливих частин.

МИЛО ШІХТА

(мило з оленем або ключем)

є найліпше, найвигідніше як таке і найдешевше.

Вільне від всяких шкідливих складових частин.

При закупівлі прошу уважати, аби кожний кавалок мила був заосмотрений в напис „ШІХТ“ і в оден із знаків охоронних „ОЛЕНЬ“ або „КЛЮЧ“.

68 (6—25)

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарні товариства „Рускої Ради“

отворена

в неділю і свята від 1/2 11 до 1/2 1 год. попол.

Композиції Ярославенка

на фортеп'яно

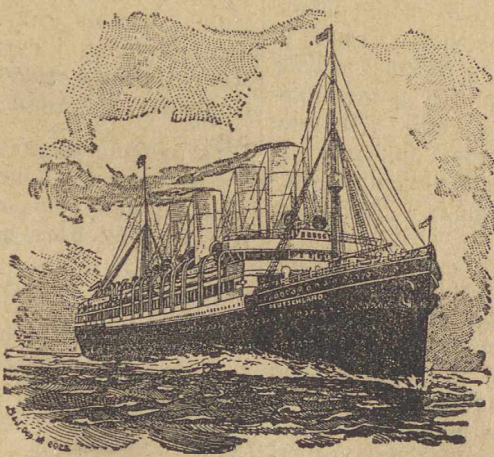
64 (—) „Любощі“ вальс по К. 1-50

І. Народний Марш, К. 1—

продають ся в книгарні Г. Пардіного в ЧЕРНІВЦЯХ в Галичині по всіх книгарнях.

Головний склад, „Українська накладка“ у Львові ул. Вроновська ч. 8. Чек конто 869-909.

Hamburg—Amerika Linie

Проста переправа без пересідання.

Знанням із своєї снорости поштовим і поштинним кораблем т. зв. Dampfschiffahrt Schnellfahrt.

З Гамбургу до Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полудневої Африки і Східної Азії.

Парівці „Гамбург—Америка“ ліній відзначаються тим, що сучасно заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюти, і пасажири їдуть ними скоро і безпечно.

Видача карт до всіх естацій Сполучених держав і до Канади

Близькі услів'я уділяє охотно ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦІЯ для БУКОВИНИ.

57 (5—5)

Чернівці, ул. Паньська 16.

Помічник торговельний

пошукує місця. Може вести і бухгалтерію. Адреса: Гавриіл Гогол, корінний експерт а Кучурові великим.

67 (8—8)

Заряд друкарні

„Рускої Ради“

звертає увагу інтересованих, що всякі друкарські виснає лиш за попередним надісланням на дежистості або за посліплатою.

Я, Анжа Чіляк

58 (38—52)

завдячую власному випахови помади, через котрої уживане зріст мого волоса дійшов до 185 см. довготи. Се є одинокое средство проти випадання волоса, скніп'яє і прирешіає его зріст віддає великі прислуги панам, котрим йде о красні вуси і бороду, запобігає передчасному лисенню і сивінню, взагалі чудотворна ся помада вертає волосам так на голові як на борді натуральну поліскующую бавру. Ділає она однаково так у молодих як і стариків. Я уживала єї 14 місяців.

Ціна одного слоїка 1 зр., 2, 3 і 5.

Щоденна розсилка в цілий світ за попередним надісланням грошей, або за посліплатою. Найліпше замовляти просто з фабрики:

Анна Чіляк

Відень І., Graben 14.

Головний склад в Чернівцях: Шмід і Фонтін.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко.